

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 24Csp/60/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121201742
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Keresztényi
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7121201742.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou Mgr. Zuzanou Čisovskou vo veci žalobcu: F. B., Z.. X.X.XXXX, B. V. A., O. XX, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466 proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Lukáš Mojsej s.r.o., so sídlom v Košiciach, Žižkova 2073/19, IČO: 51 417 685, o zaplatenie 850 EUR takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 850 EUR v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 25.2.2021 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 850 EUR, titulom zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

2. Žalobu odôvodnil skutočnosťami, že medzi žalobcom ako spotrebiteľom a právnym predchodcom žalovaného ako veriteľom došlo k uzatvoreniu Zmluvy o úvere č. 2501666987 zo dňa 18.05.2012, záväzky z ktorej boli zabezpečené dohodou o zrážkach zo mzdy, inkorporovanej v bode 4.8. úverovej zmluvy. Na základe tejto dohody sa veriteľ domáhal prostredníctvom zamestnávateľa žalobcu výkonu zrážok zo mzdy, o výkon ktorých žiadal za účelom uspokojenia jeho údajných pohľadávok. S ohľadom na to, že žalobca predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy nepovažoval za platne dojednanú, svojou žalobou sa voči žalovanému domáhal určenia, že žalovaný na základe tejto dohody o zrážkach zo mzdy nemá právo na výkon zrážok zo mzdy. O uvedenej žalobe prebiehalo súdne konanie vedené Okresným súdom Košice I pod sp. zn.: 40Csp/33/2018. Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 07.02.2019, vydaným pod sp. zn.: 40Csp/33/2018 - 137, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.12.2019, došlo zo strany súdu k právoplatnému určeniu, že žalovaný nemá na základe danej dohody právo na výkon zrážok zo mzdy, a to z dôvodu, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu práv na ochranu spotrebiteľa, ktorého integrálnou súčasťou je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami, právo na pravdivé a úplné informácie o zmluvnom vzťahu, právo na konanie s odbornou starostlivosťou zo strany veriteľa garantovaných príslušnými ustanoveniami § 52 a nasledujúce zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, bližšie špecifikovaných v predmetnom rozhodnutí. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené aj Rozsudkom Krajského súdu Košice zo dňa 03.12.2019, vydaným v konaní vedenom pod sp. zn.: 5Co/197/2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.12.2019. Vzhľadom na tieto skutočnosti a na nižšie citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa vznikol žalobcovi ako spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého sa podanou žalobou domáha. Vzhľadom na to, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojich práv na súde a podanou žalobou uplatňuje právo na primerané finančné zadosťučinenie zo strany žalovaného, ktorý sa voči spotrebiteľovi tohto porušenia dopustil, je zrejmé, že v prejednávacom prípade sú splnené

všetky zákonom požadované podmienky pre priznanie nároku na primerané finančné zadostučinenia zo strany súdu.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že na základe zmluvy o úvere č. 2501666987 zo dňa 18.05.2012 bol žalobcovi poskytnutý stavebný úver. Žalobca sa zaviazal vrátiť veriteľovi poskytnuté prostriedky v mesačných splátkach, pričom jeho platobná disciplína bola v priebehu zmluvného vzťahu porušená. Žalobca je tým, ktorý sám viacnásobne porušil zmluvné ustanovenia, svoj záväzok riadne nehradil, pričom ignoroval výzvy a upomienky. Zo strany žalobcu nebola uhradená ani len istina poskytnutého úveru. Inštitút primeraného finančného zadostučinenia je nevyhnutné chápať ako prostriedok nápravy závadného stavu takej intenzity a takého trvania, ktorý je objektívne spôsobilý spôsobiť spotrebiteľovi ujmu. Uvedený stav je nevyhnutné skúmať z hľadiska všetkých okolností, ktoré viedli k jeho vzniku. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo právneho vzťahu medzi nimi. Spôsob výpočtu požadovanej výšky primeraného finančného zadostučinenia nie je nijakým spôsobom bližšie špecifikovaný a ani zdôvodnený. Žalobcom požadovaná výška finančného zadostučinenia nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti a nebola ani náležitým spôsobom odôvodnená. Dohoda o vykonaní zrážok zo mzdy je súčasťou zmluvy o úvere a obsahuje všetky zákonné náležitosti obsiahnuté ustanovení § 551 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný zabezpečovací inštitút práve pre prípad neplnenia si povinností zmluvnou stranou. Pokiaľ by zákonodarca mal pri implementácii záujem vylúčiť zabezpečovanie spotrebiteľských záväzkov týmto inštitútom, bol by to v zákone uviedol. Ani gramatickým, dokonca ani tým najextenzívnejším výkladom, nie je možné dospieť k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľskej zmluve by bola neplatná. Práve účelom zabezpečovacieho inštitútu je uspokojenie pohľadávky aj mimo súdneho konania. Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu. Zadostučinenie je tak nárokom, ktorým sa reparujú ujmy nemateriálnej povahy. Podľa názoru žalovaného by kritériom kvantifikácie nároku žalobcu mali byť najmä okolnosti, za ktorých došlo k uzatváraniu predmetnej zmluvy o úvere.

4. Žalobca v reakcii na obranu žalovaného uviedol, že ju považuje za zavádzajúcu a nezohľadňujúcu aktuálnu právnu úpravu ani rozhodovaciu prax súdov. Poukázal na skutočnosť, že súd určil, že žalovaný nemá právo na výkon zrážok zo mzdy na podklade neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy a evidentného porušenia práv spotrebiteľa a povinností žalovaného ako veriteľa, čím jasne a zreteľne preukázal úspešné uplatnenie porušenia svojich práv spotrebiteľa nesprávnym a protizákonným postupom žalovaného neprijateľnými zrážkami zo mzdy v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný sa v rozpore s právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Košice I sp. zn. 40Csp/33/2018 zo dňa 07.02.2019 snaží súd presvedčiť o tom, že predmetná dohoda nie je neplatná a že k jej výkonu pristúpil z legitímnych dôvodov. Predmetná obrana by mohla mať svoje miesto v pôvodnom konaní, v ktorom sa rozhodovalo o predmetnej dohode o zrážkach zo mzdy a dokazovali sa okolnosti uzavretia tak zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj samotnej dohody o zrážkach. Argumentácia žalovaného v tomto smere je nadbytočná okrem iného z dôvodu, že v pôvodnom konaní už bolo deklarované porušenie práva žalobcu ako spotrebiteľa. Žalobca aktívne konal, nakoľko žalovaný voči spotrebiteľovi postupoval v rozpore s predpismi na ochranu spotrebiteľa, ako aj v rozpore s dobrými mravmi a neplatnými a neprijateľnými zrážkami zo mzdy ohrozil majetkovú stabilitu žalobcu a jeho rodiny výrazným spôsobom. Žalovaný mohol vzniku súdneho sporu zabrániť (a porušenie práva nedokončiť) napr. snahou o uzatvorenie zmluvy, mimosúdne a pod. čím by k vzniku podmienky „úspešného uplatnenia práva“ na súde nedošlo, pričom v konaní pokračoval aj na odvolacom súde a to napriek názoru vyslovenému okresným súdom, pričom konanie tým zbytočne predĺžil. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadostučinenia, žalobca poukázal na skutočnosť, že žalovaný nepostupoval v súlade so zákonom a jeho povinnosťou postupovať vo vzťahu k spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, informovať spotrebiteľa o podstatných podmienkach zmluvy, vyvarovať sa použitiu nekalých praktík a neprijateľných zmluvných podmienok a na úkor žalobcu zasiahol nepríjemným a nekontrolovaným spôsobom do jeho majetkovej sféry a ohrozil jeho majetkovú stabilitu. Žalobca si uplatňuje len zlomok toho, o čo sa na jeho úkor snažil bezdôvodne obohatiť žalovaný, bez súdnej kontroly a nebyť súdnej ochrany a úspešného uplatnenia porušenia práv spotrebiteľa na súde, zásah do majetkovej sféry žalobcu sa mohol zo strany žalovaného nekontrolovane stupňovať. Hoci na priznanie nároku na primerané finančné zadostučinenie sa nevyžaduje preukázanie vzniku ujmy, žalobca poukázal na to, že ako spotrebiteľ utrpel ujmu minimálne v psychickej rovine a to nepríjemnou záťažou spôsobenou nekalým postupom zo strany žalovaného, keď nepríjemným ohrozením jeho majetkových pomerov od spotrebiteľa vymáhal horibilné sumy za úver, priamym dosahom na jeho mzdu. Konaním pred všeobecným súdom, kde spotrebiteľ bol nútený hájiť svoje

porušené práva, inak by nekalé konanie zo strany žalovaného nezastavil a tým zabezpečiť ochranu svojich práv zo strany súdu, bol žalobca vystavený psychickej záťaži. Celý tento zdĺhavý a náročný postup bol pre žalobcu ako spotrebiteľa psychickou záťažou, ktorá napriek tomu, že ujma nie je v súčasnej právnej úprave jedným z definičných znakov práva na primerané finančné zadosťučinenie, iba umocňuje vznik a existenciu tohto práva žalobcu. Naostatok žalobca poukázal na skutočnosť, že žaloba pôvodného veriteľa (Poštová banka a.s.), ktorou sa domáhal zaplattenia dlhu z úverovej zmluvy, bola právoplatne zamietnutá. Žalobca v tomto konaní namietal vady úverovej zmluvy, ktoré zrejme smerovali k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

5. Žalovaný zotrval na názore, že žalobcovi nebola spôsobená žiadna ujma, nakoľko zrážkami zo mzdy bol vlastne splácaný úver, ktorý si vzal a ktorý nesplácal riadne a včas. Žalobcovi nebola zrazená vyššia suma, ako suma vyplývajúca zo zmluvy o úvere. O ujme tu nie je možné hovoriť, práve naopak, ujma vznikla na strane žalovaného, ktorému bola postúpená oprávnená pohľadávka a ktorú žalobca nesplátil.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením rozsudku Okresného súdu Košice I č.k. 40Csp/33/2018-137 zo dňa 07.02.2019, rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/197/2019 zo dňa 3.12.2019 a potvrdenia zamestnávateľa žalobcu.

7. V konaní nebolo sporné, že žalobca sa v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 40 Csp 33/2018 proti žalovanému domáhal určenia, že žalovaný nemá právo na výkon zrážok z jeho mzdy, vyplývajúci z dohody o zrážkach zo mzdy k zmluve o úvere č.2501666987 uzavretej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného dňa 18.5.2012.

8. Okresný súd Košice I rozsudkom č.k. 40Csp/33/2018-137 zo dňa 07.02.2019 žalobe vyhovel. Z odôvodnenia citovaného rozsudku vyplýva, že súd sa zaoberal platnosťou zmluvy o zrážkach zo mzdy a uzavrel, že táto je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi. Žalobca ako spotrebiteľ bol nútený predmetnú dohodu vo vzťahu k žalovanému ako veriteľovi podpísať ako neoddeliteľnú súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru a tým sa dobrovoľne podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania aj nad rámec peňažných nárokov veriteľa z poskytnutého úveru. Ide o typickú formulárovú zmluvu, ktorej obsah nemal žalobca možnosť žiadnym spôsobom zmeniť. Predmetná dohoda neobsahuje poučenie žalobcu o dôsledkoch jej uzavretia a možnosti ju odmietnuť tak, ako to stanovuje § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, a preto je takéto zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy neprípustné. Novelizácia uvedeného zákona vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01. mája 2014 nemá k ustanoveniu § 5a ods. 1 písm. a) prechodné ustanovenie a preto je podľa názoru súdu aplikovateľná aj v danej veci. Z obsahu dohody nie je zrejme určitá pohľadávka, ktorá má byť dohodou o zrážkach zo mzdy zabezpečená, pričom pohľadávku je možné považovať za dostatočne určitú, keď je vyjadrená peňažnou sumou a právnym dôvodom vzniku. Neurčitost' obsahu dohody spočívala aj v tom, že nebola časovo obmedzená a vzťahovala sa na pohľadávky žalovaného, až do momentu, keď žalovaný uzná za vhodné oznámiť zamestnávateľovi, že jeho pohľadávky sú splatené. Výkon práv vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V rozpore s dobrými mravmi je výkon takých práv, ktoré sú v hrubom nepomere k právam druhého účastníka právneho vzťahu a zároveň neprimerané k obdobným právam účastníkov obdobných právnych vzťahov, realizovaných v danom čase a mieste. Súd prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedené uzavrel, že právo žalovaného požadovať od zamestnávateľa žalobcu vykonávanie zrážok zo mzdy až do doby, kedy žalovaný oznámi zamestnávateľovi, že všetky jeho pohľadávky sú splatené, s tým, že žalobca nemá právo túto dohodu vypovedať, od nej odstúpiť, ani ju iným spôsobom jednostranne ukončiť, je uplatnené v rozpore s dobrými mravmi z dôvodu, že výkon týchto práv žalobcovi znemožňuje proti nemu sa brániť.

9. Z odôvodnenia citovaného rozsudku ďalej vyplýva, že na základe výzvy žalovaného resp. jeho predchodcu boli zamestnávateľom žalobcu (MV SR) vykonávané zrážky z jeho mzdy od 1.4.2016 vo výške 137,66 EUR, pričom k 31.10.2017 bola celkovo zrazená suma 2.615,54 EUR.

10. Z odôvodnenia citovaného rozsudku je tiež zrejme, že na návrh žalobcu Okresný súd Košice I uznesením č.k.13 Csp 290/2017 zo dňa 8.1.2018 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy žalobcu.

11. Vyššie citovaný rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/197/2019 zo dňa 03.12.2019. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je zakomponovaná do úverovej zmluvy bodu 4.8, predstavuje formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná. Svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v

zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa, teda žalobcu. Pri uzatváraní dohody dlžník spotrebiteľ musí viesť pohľadávku akého druhu zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a v akej výške. Neurčitost' zmluvného dojednaní o výške zrážok má za následok neplatnosť dohody. Uvedené ustanovenie predstavuje jednostranné neprímerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorý má byť bezpodmienečne uspokojený. Podpísanie tejto dohody o zrážkach zo mzdy bolo žalobcovi vnútené ako súčasť formulárovej zmluvy o úvere (bod 7) a žalobca ako spotrebiteľ, nemal na výber, či uvedenú úverovú zmluvu podpíše alebo nie. Mohol túto zmluvu vrátane dohody o zrážkach zo mzdy iba ako celok podpísať alebo odmietnuť. Ak teda chcel získať úver, musel sa pri podpise zmluvy podrobiť vopred určenej a formulovanej zmluvnej podmienke vo formulárovej spotrebiteľskej zmluve bez toho, aby s nim žalovaný túto podmienku individuálne dohodol. V dohode o zrážkach zo mzdy nie je uvedená výška pohľadávky žalovaného ani presné pravidlá pre jej určenie, čo umožňuje svojvôľu žalovaného pri určení výšky dlhu z úverovej zmluvy, ktorý eviduje voči spotrebiteľovi a tým aj svojvôľu pri vymáhaní tohto dlhu výkonom zrážok zo mzdy. Žalovaný tak vymáha svoj dlh od žalobcu, podľa jeho vlastného uváženia a zamestnávateľ je povinný vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu. Je teda možné, že v rámci takto žalovaným (neurčito) formulovanej výšky pohľadávky, ktorá nie je presne vyčíslená a špecifikovaná, sa môžu ocitnúť aj nároky, ktoré sú sporné a ktorých spornosť je takto vyňatá zo súdneho prieskumu. Inak povedané, sám žalovaný meritórne rozhoduje o celkovej výške dlhu žalobcu ako spotrebiteľa voči žalovanému ako dodávateľovi, ktorý takto sám rozhoduje, že jeho plnenie je v súlade s úverovou zmluvou. Výkon zrážok zo mzdy je tak súkromným procesom a žalobca je vystavený neprímeranému konaniu zo strany žalovaného ako dodávateľa. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd konštatoval, že dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je formulovaná (ako zmluvné dojednanie v zmluve o úvere), umožňuje žalovanému ako dodávateľovi obchádzať účinne justičnú kontrolu, čím reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech práv žalobcu ako spotrebiteľa a z toho dôvodu je považovaná za neprijateľnú podmienku, preto je s poukazom na § 53 ods.5 O. z. (neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné) neplatná a z neplatného zmluvného dojednaní nemôžu vzniknúť žalovanému žiadne práva. Aj podľa názoru odvolacieho súdu dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená účastníkmi v úverovej zmluve je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože spotrebiteľ je nútený kedykoľvek v čase platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly a teda ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník preto tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad jeho majetkom žalobcu je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia jeho majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje žalovanému ako veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie jeho majetku a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnenie v rozpore s kolíznymi ustanoveniami zákona. Dohoda o zrážkach zo mzdy je teda zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobcu a je v rozpore s § 53 O. z., keďže žalobca bol už v čase vzniku úverovej zmluvy nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Je nesporné, že vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či možno zmluvnú podmienku kvalifikovať ako nekalú. Odvolací súd súhlasil s názorom, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný zabezpečovací inštitút práve pre prípad neplnenia si povinností zmluvnou stranou a že ako taká nie je vylúčená zo zabezpečovania spotrebiteľských záväzkov, avšak aj ona musí spĺňať požiadavku určítosti, možnosti, zrozumiteľnosti, vážnosti a musí byť uzatvorená slobodne, čo skúmaná dohoda nespĺňa.

12. Z potvrdenia zamestnávateľa žalobcu súd zistil, že zrážky zo mzdy žalobcu boli vykonávané až do 31.12.2017 a celkovo bola žalobcovi zo mzdy zrazená suma vo výške 2.890,86 EUR.

13. Podľa ust. § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v znení účinnom od 11.6.2013, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Citované zákonné ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.

15. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

16. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Súd osobitne zdôrazňuje, že je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

17. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušľým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť jeho alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci"). A tak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“. Zadosťučinenie je tak nárokom, ktorým sa reparujú ujmy nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je preto možné pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky.

18. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie svojich práv na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve, keď jeho žalobe súd v celom rozsahu vyhovel. Splnil tak predpoklad, ktorý citovaný zákon vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobca preukazoval existenciu a výšku vzniknutej ujmy.

19. Vo vzťahu k obrane žalovaného súd v prvom rade konštatuje, že argumentácia, týkajúca sa posudzovania platnosti dohody o zrážkach zo mzdy je úplne irelevantná, keďže uvedená otázka bola s jednoznačným záverom vyriešená ako predbežná otázka v právoplatne skončenom konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 40 Csp 33/2018.

20. Vo vzťahu k ďalšej obrane žalovaného súd konštatuje, že to bol žalovaný (resp. jeho právny predchodca), kto nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď predstrel žalobcovi na podpis formulárovú zmluvu obsahujúcu neprijateľné podmienky, tak ako to konštatoval nielen súd prvej, ale aj súd druhej inštancie vo vyššie citovaných rozsudkoch. Posudzovaná dohoda o zrážkach zo mzdy predstavovala zmluvnú podmienku spôsobujúcu hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, pretože žalobca bol nútený kedykoľvek v čase platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi,

bez súdnej kontroly. Žalobca tieto zrážky nemohol priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad jeho majetkom bola koncentrovaná v rukách žalovaného ako veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia jeho majetku nepotreboval súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytovala žalovanému ako veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku žalobcu a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok. Takéto konanie právneho predchodcu žalovaného bolo nepochybne spôsobilé privodiť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu.

21. Čo sa týka výšky uplatneného nároku, súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu, že žalovaný zasiahol neprimeraným a nekontrolovaným spôsobom do jeho majetkovej sféry a ohrozil jeho majetkovú stabilitu. Ako to vyplynulo z potvrdenia zamestnávateľa, zrážky zo mzdy žalobcu boli vykonávané po dobu od 1.4.2016 do 31.12.2017 (t.j. 21 mesiacov) vo výške 137,66 EUR mesačne a za uvedenú dobu bola žalobcovi zrazená celkovo suma 2.890,86 EUR. Hoc zadosťučinenie predstavuje reparáciu ujmy nemajetkovej povahy, je zrejmé, že žalobca si uplatňuje len zlomok z toho, o čo sa na jeho úkor snažil bezdôvodne obohatiť žalovaný výkonom zrážok bez súdnej kontroly. Žalobca utrpel ujmu minimálne v psychickej rovine, keď bol nútený hájiť svoje práva, inak by nekalé konanie zo strany žalovaného nezastavil. Nebyť súdnej ochrany a úspešného uplatnenia porušenia práv spotrebiteľa na súde, zásah do majetkovej sféry žalobcu sa mohol zo strany žalovaného nekontrolované stupňovať.

22. S poukazom na vyššie uvedené súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné, pričom výška uplatneného zadosťučinenia (850 EUR) je primeraná povahe a rozsahu porušenia jeho práv, čo zodpovedá zákonom sledovanému účelu (poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov). Priznané zadosťučinenie nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa.

23. Podľa ust. § 262 ods.1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Podľa ust. § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. O nároku na náhradu trov súd rozhodol podľa zásady úspechu v konaní v zmysle ust. § 255 ods.1 CSP. Žalobca mal v konaní plný úspech, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

26. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nespĺnil to, čo mu exekučný titul ukladá. (§ 48 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku).